

Република Србија
Општина Косјерић
Општинска управа

УПУТСТВО

ЗА ПРИПРЕМУ БУЏЕТА ОПШТИНЕ КОСЈЕРИЋ ЗА 2023. ГОДИНУ

01 број 400-75/2022

јул 2022. године

КОСЈЕРИЋ

На основу члана 40. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр. 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/2021), локални орган управе надлежан за финансије доноси

**УПУТСТВО
ЗА ПРИПРЕМУ БУЏЕТА ОПШТИНЕ КОСЈЕРИЋ ЗА 2023. ГОДИНУ
СА ПРОЈЕКЦИЈАМА ЗА 2024. и 2025. ГОДИНУ**

Увод

Правни основ

Поступак припреме и доношења буџета локалне власти уређен је Законом о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исп., 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20 и 118/2021).

На основу члана 31. којим је дефинисан буџетски календар и чланова 36. и 36а. Закона о буџетском систему, министар финансија доставља локалним властима Фискалну стратегију и Упутство за припрему одлуке о буџету до 5. јула.

Локални орган управе надлежан за финансије до 1. августа доставља упутство за припрему нацрта буџета локалне власти директним корисницима и обавештава их о основним економским претпоставкама и смерницама за припрему буџета Министарство финансија је објавило Упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2023. годину са пројекцијама за 2024. и 2025. годину 07.07.2022. године.

У погледу садржине предлога финансијског плана директних корисника средстава буџета сходно се примењују одредбе члана 37. истог Закона, односно предлог финансијског плана обухвата:

- 1) расходе и издатке за 2023. годину и наредне две године , исказане по буџетској класификацији;
- 2) детаљно писано образложение расхода и издатака, као и извора финансирања;
- 3) родну анализу расхода и издатака;
- 4) програмске информације;

Директни корисници обавезни су да, у складу са смерницама и роковима, траже од индиректних корисника за које су одговорни, да доставе податке неопходне за израду предлога финансијског плана директног буџетског корисника. Истим чланом је предвиђено и да локални орган управе надлежан за финансије може да тражи непосредно од индиректних буџетских корисника податке о финансирању.

Као прилог предлога финансијског плана директни корисници буџетских средстава достављају извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године.

Чланом 41. Закона о буџетском систему дефинисано је да су индиректни корисници средстава буџета локалне власти обавезни да припреме предлог финансијског плана на основу смерница које се односе на буџет локалне власти.

У складу са буџетским календаром, рок за доставу предлога финансијских планова је 1. септембар 2022. године када су директни корисници буџета обавезни према Закону да доставе своје предлоге Служби буџета.

Основне смернице у овом Упутству дате су на основу члана 36а Закона о буџетском систему, Фискалне стратегије за 2023. годину са пројекцијама за 2024. и 2025. годину и Упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2023. годину и пројекцију за 2024. и 2025. годину.

Услед настале ситуације везане за енергетску кризу изазвану ратом у Украјини као и још увек присутну пандемију заразне болести COVID-19, Министарство финансија даје препоруку јединицама локалне самоуправе да приликом припремања одлука о буџету изврше распоред средстава у односу на обавезе чије измирење је приоритетно.

Полазећи од одредаба Закона о буџетском систему, којима је дефинисано да одлука о буџету јединице локалне самоуправе треба да буде креирана уз поштовање све четири класификације које сачињавају стандардни класификациони оквир за буџетски систем, према изворима финансирања, посебно указујемо на неопходност поштовања одредаба члана 2. тач. 7) и 8) Закона о буџетском систему којима су дефинисани директни и индиректни корисници буџетских средстава.

Оснивање корисника буџетских средстава мора да има утемељење у закону или другом пропису, у супротном сматраће се да није доследно спроведена одредба члана 2. тач. 7) и 8) Закона о буџетском систему, којима је дефинисан појам директних и индиректних корисника буџетских средстава.

У контексту исказивања установа као индиректних корисника буџетских средстава у одлуци о буџету, не могу се спајати установе које обављају различите делатности имајући у виду да су делатности које обављају ове установе уређене различитим прописима, као и да се коефицијенти и други елементи за обрачун и исплату плате запослених у установама утврђују у зависности од врсте делатности установе.

Такође, у складу са чланом 2. тачка 31) Закона о буџетском систему априоријације за индиректне кориснике буџетских средстава исказују се збирно по врстама индиректних корисника и наменама у оквиру раздела директног корисника који је, у буџетском смислу, одговоран за те индиректне кориснике буџетских средстава.

Законом о буџетском систему је прописано да одредбе закона којима се уређује коришћење и расподела сопствених прихода које остваре установе основане од стране локалне власти над којима оснивач, преко директних корисника буџетских средстава, врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања, престају да важе кад се за то створе технички услови.

С обзиром на то да је законодавац оставил могућност да установе до даљњег могу да користе сопствене приходе у складу са законом, надлежни орган треба да преиспита основаност и оправданост постојања рачуна сопствених прихода индиректних корисника буџетских средстава (установе културе, спорта и сл.) у случају када коришћење и расподела тих прихода није уређена посебним законима. Уколико буџетски корисник, у складу са посебним законима, остварује сопствене приходе надлежни орган локалне власти дужан је да води рачуна да тај корисник извршава расходе и издатке првенствено из приходе надлежни орган локалне власти дужан је да води рачуна да тај корисник извршава расходе и издатке првенствено из тог и других извора, па тек онда из извора 01 – општи приходи и примања буџета (члан 52. Закона о буџетском систему).

Јавне приходе остварене по основу пружања услуга боравка деце у предшколским установама треба планирати на извору 01 - општи приходи и примања буџета. Како би предшколске установе могле да прате остварење ових прихода, односно извршавање обавеза родитеља по том основу, потребно је да надлежни орган јединице локалне самоуправе изводе о оствареним уплатама овог прихода на прописан рачун за уплату јавних прихода достављају предшколским установама. Уколико јединице локалне самоуправе поступе по наведеним препорукама, а при том у Табели: 1 (Прилог: 1) искажу да су индиректним средствима за плате запослених у предшколским установама на извору 01 – Буџетски приходи, с обзиром да су индиректним корисницима укинути сопствени приходи.

У оквиру спровођења реформе јавних финансија започет је процес унапређења програмског модела буџета кроз увођење принципа родно одговорног буџетирања у буџетски процес. До 2024. године предвиђено је да се заокружи процес постепеног увођења родно одговорног буџетирања за све буџетске кориснике на свим нивоима власти, сходно члану 16. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 103/15 и 72/19), путем плана његовог постепеног увођења који доноси покрајински секретаријат за финансије, односно орган надлежан за буџет јединице на локалне самоуправе. Имајући у виду наведену законску одредбу неопходно је да надлежни орган локалне власти на годишњем нивоу донесе план поступног увођења родно одговорног буџетирања, којим ће одредити једног или више корисника буџетских средстава и један или више програма определеног буџетског корисника за који/које ће се дефинисати (на нивоу програма и/или програмске активности) најмање један родно одговоран циљ и одговарајући показатељи/индикатори који адекватно мере допринос циља унапређењу равноправости између жена и мушкараца.

Имајући у виду обавезу корисника буџета да на основу праћења спровођења програма, у складу са Упутством за праћење и извештавање о учинку програма, израђују годишњи извештај о учинку програма (за последњу завршену фискалну годину), односно извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће фискалне године (полугодишњи извештај) и достављају надлежном органу у роковима предвиђеним буџетским календаром неопходно је, да би се адекватно мерио

учинак потрошње и добијале информације које се користе за унапређење ефективности и ефикасности јавне потрошње, да се приликом дефинисања показатеља тежити ка томе да они задовоље критеријум СМАРТ. Буџетски корисници дужни су да на својим интернет страницама објављују годишње финансијске извештаје и годишњи извештај о учинку програма, у складу са општим правилима о транспарентности.

У складу са чланом 28. Закона о буџетском систему образложение одлуке о буџету садржи, између осталог, програмске информације које чине описи програма, програмских активности и пројекта корисника буџетских средстава, циљеве који се желе постићи у средњорочном периоду, као и показатеље учинака за праћење постизања наведених циљева.

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 103/15) измене је дефиниција наменских прихода, тако да су према усвојеном решењу наменски јавни приходи и примања дефинисани као јавни приходи, односно примања чије је коришћење и намена утврђена уговором о донацији, кредиту, односно зајму, као и средства самодоприноса чија се намена утврђује одлуком јединице локалне самоуправе.

У поступку припреме и доношења буџета, треба планирати расходе за реализацију мера и активности утврђених посебним законима, у оквиру одређених програма, програмских активности, односно пројекта, с тим што се исти могу извршавати само до висине априоријације утврђене одлуком о буџету, без обзира на то да ли су ови приходи остварени у већем или мањем обиму од планираног.

Уколико се у току године остваре наведени приходи у обиму већем од планираног актом у буџету, исти се могу користити и за извршавање других врста расхода, с обзиром на то да представљају опште приходе буџета којима се финансира јавна потрошња и који немају претходно утврђену намену. Такође, планирање висине расхода за намене предвиђене посебним прописима (чије одредбе нису стављени ван снаге) у поступку припреме и доношења буџета за наредну годину није условљено висином остварења тих прилога у текућој години.

У складу са чланом 27а Закона о буџетском систему извршни орган локалне власти је одговоран за спровођење фискалне политике и управљање јавном имовином, приходима и примањима и расходима и издацима. Законом су уређена правила и начин на који ће се спроводити ова одговорност, односно утврђени су општи принципи, процедуре и правила одговорног фискалног управљања којих се требају придржавати органи локалне власти (члан 27б Закона). С обзиром на то да су, у циљу што ефикаснијег спровођења фискалне политике, Законом утврђена и фискална правила за локалну власт, односно Законом је утврђено ограничење у погледу висине стварања фискалног дефицита (члан 27ж Закона), фискални дефицит локалне власти може настати само као резултат јавних инвестиција и не може бити већи од 10% њених прилога у тој години.

1) Основне економске претпоставке и смернице за припрему нацрта буџета општине Косјерић за 2023. годину

Правци фискалне политике у 2023. години

Привреда Србије је током две године глобалне кризе изазване пандемијом коронавируса остварила добре резултате. Кумулативни раст БДП у овом периоду износио је 6,7%, што представља један од најбољих резултата у Европи. Пакет економских мера током две кризне године допринео је повећању ликвидности привредних субјеката и олакшању пословања, док је кроз давања становишту подстицао домаћу тражњу и на тај начин индиректно утицао на економску активност. Поред ових привремених фактора који су позитивно допринели расту БДП дошло је и до структурних побољшања. Она се пре свега огледају у активирању нових и проширењу постојећих извозно конкурентних производних капацитета, као и у даљем убрзаном развоју путне и железничке инфраструктуре којима се трајно повећао потенцијал домаће привреде. Раст економске активности и пакет економске подршке резултирало су стабилним кретањима на тржишту рада. Очувана су радна места и зараде, како у приватном тако и у јавном сектору, а стопа незапослености у 2021. години била је испод препандемијског нивоа. Истовремено, није нарушена ни унутрашња нити спољна равнотежа уз стабилан прилив СДИ које су обезбеђивале више него пуну покривеност дефицита текућег рачуна. Повећана експазивност фискалне политике није угрозила одрживост јавних финансија. Больја наплата прилога, пре свега пореских, услед бржег очекиваног раста привреде, одразила се на очување фискалне стабилности.

Текућа макроекономска кретања почетком 2022. године генерално су на нивоу пројектованих али су изгледи значајно погоршани као последица новог глобалног шока изазваног сукобом у Украјини. Иако је у првом кварталу 2022. године остварен солидан економски раст, изостали су значајнији негативни ефекти ових геополитичких дешавања на динамику

домаће привредне активности. Међутим, ескалација сукоба и заштравање међународних економских и политичких односа, праћени рекордним ценама енергената и последично смањеној глобалној трговини и спољној тражњи, неминовно ће се одразити и на домаћу економску активносту у наредном периоду.

Основне макроекономске претпоставке за 2023. годину

	2022	2023
БДП, млрд РСД	6904,4	7465,2
Стопа номиналног раста БДП, %	10,1	8,1
Стопа реалног раста БДП, %	3,5	4,0
Инфлација, просек периода, %	9,2	5,3

*Извор: Фискална стратегија за 2023. годину са пројекцијама за 2024. и 2025. годину

У складу са напред наведеним локална власт је у обавези да реално планира своје приходе буџета. Приликом планирања прихода у обавези смо да кренемо од остварења за три квартала у 2022. години и њихове процене за задњи квартал те године, то претставља основ за примену горе наведених макроекономских параметара, односно основ за њихово увећање. При чemu укупан раст прихода не сме да буде већи од номиналног раста БДП (**пројектован номинални раст у 2023. години од 8,1%**). Изузетно, локална власт може планирати већи обим прихода, с тим што је у том случају дужна да у образложењу одлуке о буџету наведе разлоге за такво поступање, као и да образложи параметре (кретање запослености, просечне зараде, очекивање инвестиционе активности, промене у степену наплате пореза на имовину итд.) коришћене за пројекцију таквих прихода. Уколико локална власт очекује приходе по основу донација, априоријације прихода и расхода (извор финансирања 05 и 06) може планирати у складу са очекиваним износом ових средстава. Априоријације прихода и примања, расхода и издатака из извора финансирања 07 - Трансфери од других нивоа власти, 08 - Добровољни трансфери од физичких и правних лица и 09 - Примања од продаје нефинансијске имовине могу се планирати у складу са реално очекиваним приливом средстава по тим основама.

Ненаменске трансфере јединице локалне самоуправе треба да планирају у истом износу који је био определјен Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину („Службени гласник РС”, број 110/21).

У складу са чланом 5. Закона о буџетском систему приходи и примања исказују се у укупно оствареним износима, а расходи и издаци у укупно извршеним износима. Правилником о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна прописани су рачуни за уплату јавних прихода, тако да сви јавни приходи и примања којима се финансирају надлежности локалне власти треба да буду уплаћени на рачуне прописане за уплату јавних прихода, чиме би се испоштовало уставно начело бруто принципа (члан 92. Устава Републике Србије), а не на подрачуна корисника буџетских средстава.

Доношење одлуке о локалним комуналним таксама за 2023. годину

Чланом 7. Закона о финансирању локалне самоуправе („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13, 125/14, 95/15, 83/16, 91/16, 104/16, 96/17, 89/18, 95/18 и 86/19, 126/20 и 112/21 - у даљем тексту: Закон) прописано је да начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада утврђује скупштина јединице локалне самоуправе својом одлуком, у складу са законом, као и да се доноси након одржавања јавне расправе, а може се мењати највише једанпут годишње, и то у поступку утврђивања буџета јединице локалне самоуправе за наредну годину.

С тим у вези када је у питању подношење захтева за добијање сагласности за утврђивање локалне комуналне таксе за истицање фирме на пословном простору (фирмарина) у износу већем од оног који је прописан чланом 15а Закона о финансирању локалне самоуправе, указујемо да јединице локалне самоуправе могу поднети захтев за добијање

сагласности за утврђивање већег износа фирмарице све до окончања поступка утврђивања буџета за наредну годину тј. до усвајања Одлуке о буџету за наредну годину од стране скупштине јединице локалне власти.

Одредбом члана 15в Закона о финансирању локалне самоуправе („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13, 125/14, 95/15, 83/16, 91/16, 104/16, 96/17, 89/18, 95/18 и 86/19, 126/20 и 112/21 - у даљем тексту: Закон) прописано је да се највиши износи локалне комуналне таксе за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина усклађују годишње, са годишњим индексом потрошачких цена који објављује републички орган надлежан за послове статистике.

Највише износе локалне комуналне таксе, усклађене са годишњим индексом потрошачких цена утврђује Влада, сагласно члану 15в став 4. Закона, а исти се објављују у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Такође, указујемо да локална комунална такса за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина, мора бити усклађена са чланом 7. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09...41/18, 87/18, 23/19 и 128/20), односно са Правилником о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима („Службени гласник РС”, бр. 40/12...70/18, 95/18, 104/18, 93/19, 2/20 и 64/21), донетим на основу члана 7. став 2. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, тако да је потребно ускладити врсте возила са наведеним законом и правилником, а висину комуналне таксе за та возила утврдити у оквиру усклађених највиших износа ове локалне комуналне таксе, како би полицијске управе без проблема вршиле наплату овог локалног јавног прихода.

Имајући у виду да према члану 32. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, број 129/07, 83/14 - др.закон, 101/16 - др.закон и 47/18) скупштина јединице локалне самоуправе, у складу са законом, између осталог, утврђује стопе изворних прихода, као и начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада, јединице локалне самоуправе су у обавези да, приликом одређивања висине локалних комуналних такси, имају у виду члан 91. Устава Републике Србије, према коме се обавеза плаћања пореза и других дажбина заснива на економској моћи обvezника. У складу са тим, јединице локалне самоуправе су у обавези да определе висину локалних комуналних такси која неће угрозити нормално функционисање обvezника.

Такође, актом којим се утврђују локалне комуналне таксе не може се прописивати таксени основ, односно проширивати предмет таксene обавезе утврђене законом, с обзиром да би то за последицу имало неусклађеност одлуке са Уставом и законом.

2) Опис планиране политике јавних прихода и примања и расхода и издатака локалне власти у 2023. години,

И у току 2023. године општина Косјерић ће наставити да обавља изворне, поверене и пренесене надлежности у складу са Уставом републике Србије и Законом о локалној самоуправи, као и другим законским и подзаконским актима којим се регулише ова област. Активности општине Косјерић у 2023. години и наредне две фискалне године биће првенствено усмерене на:

- урбанизам и просторно планирање,
- одржавање и ширење комуналних услуга (водоснабдевање, прикупљање и одношење смећа, управљање отпадним водама, јавна хигијена, уређење и одржавање зеленила, јавна расвета, саобраћајна инфраструктура и остale комуналне услуге), **са посебним акцентом на путну инфраструктуру**.
- вођење економске и развојне политике пре свега у области пољопривреде, руралног развоја и туризма,
- заштита животне средине и унапређење енергетске ефикасности,
- обезбеђивање услова за рад локалне установе у култури,
- организација културних и спортских активности и манифестација,
- опорезивање, финансијско управљање и буџетирање,
- пружање осталих услуга грађанима у складу са Законом.

Општина Косјерић ће обављати поверене и пренесене послове из области:

- државне управе,
- социјалне заштите,
- здравствене заштите,
- предшколског, основног и средњег образовања,
- екологије и очувања животне средине,
- рада инспекцијских служби и др.

Политика локалних власти ће бити усмерена на обезбеђење средстава за несметано функционисање Општинске управе и свих корисника буџетских средстава у области образовања, културе, спорта, туризма, социјалне заштите.

Средства за зараде запослених обезбедиће се у законом утврђеним оквирима, а средства за материјалне трошкове и текуће одржавање опреме и објекта у зависности од исказаних потреба и утврђених приоритета, водећи рачуна о интенцијама за смањење јавне потрошње.

Значајна средства ће се обезбедити и за издвајања за социјалну заштиту (једнократне помоћи, подршка успешним ученицима и студентима, родитељски додатак за новорођену децу, финансијска подршка деци и родитељима деце са сметњама у развоју (лични пратилац, трошкови превоза ученика), активности Црвеног крста, као и друга издвајања у складу са Одлуком о правима и услугама у социјалној заштити на територији општине Косјерић.

За капитално одржавање и капиталну изградњу средства ће се обезбедити делом из средстава наменских трансфера од других нивоа власти. Приоритет ће имати програми, односно инвестиције у путну инфраструктуру, започете у овој или ранијим годинама, али и инвестиције којима се на инфраструктурним објектима отклањају последице штета нанетих од стране елементарних непогода.

3) Процена прихода и примања и расхода и издатака за 2023. годину и наредне две фискалне године

1. Основ политике планирања прихода и расхода мора бити у складу са реалним пројекцијама буџета општине за 2022. годину.

2. При изради предлога финансијских планова за 2023. годину, корисници буџета треба да планирају расходе и издатке до нивоа утврђених овим Упутством, водећи рачуна при томе о донетим одлукама, уговореним обавезама и друго, од стране Скупштине општине, односно надлежног органа општине Косјерић.

3. Ради сагледавања могућности буџета општине Косјерић за 2023. годину и наредне две године, даје се следећа пројекција прихода и примања:

ЕКОН. КЛАС.	ВРСТА ПРИХОДА	ПЛАН 2022.	ПРОЈЕКЦИЈА		
			2023.	2024.	2025.
711	Порези на доходак, добит и кап. добитке	188.810.000	199.195.381	203.179.289	207.242.874
712	Порез на фонд зарада	1.473	0	0	0
713	Порез на имовину	41.618.000	43.000.000	43.860.000	44.737.200
714	Порези на добра и услуге	12.080.000	12.500.000	12.750.000	13.005.000
716	Други порези	9.500.000	10.000.000	10.200.000	10.404.000
733	Трансфери од других нивоа власти	43.072.619	43.072.619	43.072.619	43.072.619
741	Приходи од имовине	19.650.000	20.500.000	20.910.000	21.328.200
742	Приходи од продаје добра и услуга	21.800.000	22.000.000	22.440.000	22.888.800
743	Новчане казне и одузета имов.корист	4.200.000	4.500.000	4.590.000	4.681.800
745	Мешовити и неодређени приходи	3.600.000	3.800.000	3.876.000	3.953.520
770	Меморандумска ставка за рефундацију прихода	115.000	0	0	0
811	Примања од продаје непокретности	20.000.000	17.000.000	17.340.000	17.686.800
812	Примања од продаје покретне имовине	265.000	0	0	0
841	Примања од продаје земљишта	6.000.000	4.000.000	4.080.000	4.161.600

321	Пренета неутрош. средс.из претх.год.	33.432.245	0	0	0
	УКУПНО ОСТВАРЕНА СРЕДСТВА	404.144.337	379.568.000	386.297.908	393.162.413

Потребно је напоменути да у наведену процену средстава за 2023. нису укључена очекивана неутрошена средства-суфицит, као и за 2024 и 2025. годину нису укључени: неутрошена средства из претходних година, приходи од донација, као ни капитални наменски трансфери од надлежних Министарства. Такође, у пројекцији прихода за 2023. и наредне две године нису укључени приходи буџетских корисника из других извора (сопствени приходи), али се обавезују буџетски корисници да усвајени финансијски планови који се буду достављали, морају исказати и приходи из других извора, као и намена њиховог коришћења.

У протеклом периоду формирала су се значајна неутрошена средства која се углавном пребацују у наредни период. Уколико би, дошло до пада ликвидности и слабије наплате текућих прихода, може доћи до убрзаног трошења ових средстава и повећања фискалног дефицита. Иако утиче на укупан ниво дефицита овако генерисан део фискалног резултата не утиче на ниво јавног дуга у тренутку његовог стварања, али може неповољно да делује на ниво ликвидности у будућности и ствара у некој мери погрешну слику о стању јавних финансија. Из наведених разлога, у пројекцији за 2023-2025. године приказани су само текући приходи и примања.

- 4) Обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана директног буџетског корисника буџета општине Косјерић за 2023. годину са пројекцијама за наредне 2 фискалне године

Ред. Бр.	Буџетски корисник	Укупни лимити из буџета			
		Пројекције			
		-План	2022	2023	2024
1.1	Скупштина општине	7.006.873	6.550.000	6.681.000	6.814.620
2.1	Председник општине	14.494.527	6.500.000	6.630.000	6.762.600
3.1	Општинско веће	3.672.827	3.500.000	3.570.000	3.641.000
4.1	Општинско јавно правобранилаштво	2.062.913	2.100.000	2.142.000	2.184.840
5.1	Општинска управа	300.608.981	284.818.000	289.652.908	294.584.913
	Општинска управа	98.079.681	95.518.000	96.566.908	97.637.193
	Социјална и дејчаја заштита	16.800.000	17.000.000	17.340.000	17.686.800
	Развој спорта и омладина	11.340.000	11.400.000	11.628.000	11.860.560
	Здравствена заштита	1.200.000	1.200.000	1.224.000	1.248.480
	Локални економски развој	3.247.000	3.300.000	3.366.000	3.433.320
	Функционисање месних заједница	4.908.300	5.000.000	5.100.000	5.202.000
	Развој пољопривреде	9.050.000	9.300.000	9.486.000	9.675.720
	Заштита животне средине	24.774.000	25.000.000	25.500.000	26.010.000
	Одсек за одржавање путева, улица и градско-грађ.земљиште	85.800.000	70.800.000	72.216.000	73.660.320
	Основна школа Косјерић	27.520.000	28.000.000	28.560.000	29.131.200

	Основна школа Варда	8.790.000	9.000.000	9.180.000	9.363.600
	Техничка школа Косјерић	9.100.000	9.300.000	9.486.000	9.675.720
5.2	Туристичка организација	8.074.376	8.100.000	8.262.000	8.427.240
5.3	Народна библиотека	10.082.200	9.500.000	9.690.000	9.883.800
5.4	Дечји вртић	51.641.640	52.000.000	53.040.000	54.100.800
5.5	Центар за социјални рад	6.500.000	6.500.000	6.630.000	6.762.600
	УКУПНО	404.144.337	379.568.000	386.297.908	393.162.413

Приликом планирања буџета, сви буџетски корисници су дужни да се придржавају начела рационалности и штедње. У оквиру ограничених средстава, буџетски корисници као приоритет треба да планирају законске и уговорене обавезе (плате, накнаде, закључене уговоре, преузете обавезе и сл.).

5) Смернице за припрему средњорочних планова директних корисник средстава буџета општине Косјерић

Планирање плате и броја запослених

Плате запослених у јавном сектору уређене су Законом о систему плате запослених у јавном сектору („Службени гласник РС”, број 18/16, 108/16, 113/17, 95/18, 86/19, 157/20 и 123/21).

Плате запослених код корисника буџета локалне власти уређене су и у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 34/01, 62/06...113/17 - др.закон), Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плате именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Службени гласник РС”, бр. 44/08 - пречишћен текст, 2/12, 113/17-др.закон и 23/18, 95/18- др. закон, 86/19 – др.закон 157/20– др.закон и 123/21 - др.закон).

Приликом обрачуна и исплате плате за запослене у предшколским установама и другим јавним службама (установе културе) не примењује се Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плате именованих и постављених лица и запослених у државним органима, већ Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плате запослених у јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 44/01... 157/20-др.закон, 19/21, 48/21 и 123/21 - др.закон).

Законом уређена основица за обрачун плате

Приликом обрачуна и исплате плате запослених код корисника буџета локалне власти примењују се основице према закључцима Владе Републике Србије, до почетка примене одредаба Закона о систему плате запослених у јавном сектору.

Средства за плате задржана су на нивоу средстава планираних Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину, а евентуална корекција износа планираних средстава за плате извршиће се у току буџетске процедуре на основу ревидиране Фискалне стратегије, измена и допуна Закона о буџетском систему и процене потребних средстава за расходе за запослене за 2023. годину.

Средства за плате се планирају на бази броја запослених који раде, а не систематизованог броја запослених.

Уколико локална власт не планира у својим одлукама о буџету за 2023. годину и не извршава укупна средства за обрачун и исплату плате на начин како је наведено, министар надлежан за послове финансија може привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица, док се висина средстава за плате не усклади са наведеним ограничењем.

Министар надлежан за послове финансија ближе ће уредити начин и садржај извештавања о планираним и извршеним средствима за исплату плате и структуру расхода за запослене на економским класификацијама 413-416 у 2023. години.

Средства која су била планирана за новозапошљавање у 2023. години не могу се користити за повећање плате запослених који већ раде.

Као и у претходним годинама, и у буџетској 2023. години не треба планирати обрачун и исплату поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда, бонуса и примања запослених ради побољшања материјалног положаја и побољшања услова рада предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти, као и друга примања из члана 120. став 1. тачка 4. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-УС, 113/17 и 95/18-аутентично тумачење) осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2023. години и новчаних честитки за децу запослених.

Такође, у 2023. години не могу се исплаћивати запосленима код директних и индиректних корисника буџетских средстава локалне власти, награде и бонуси који према међународним критеријумима представљају нестандартне, односно нетранспарентне облике награда и бонуса.

Остале економске класификације у оквиру групе 41 - Расходи за запослене, планирати крајње рестриктивно.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗИ

Група конта 41 – Расходи за запослене

Локална власт је у обавези да у одлуци о буџету за 2023. годину, у делу буџета који садржи норме битне за извршење буџета, у посебној одредби искаже број запослених на неодређено и одређено време, за које су у буџету локалне власти обезбеђена средства.

Уколико се изменама или допунама Одлуке о буџету локалне власти мењају подаци достављени у Прилогу 1, неопходно је доставити измене (допуњене) табеле са образложењем и документацијом која потврђује да је било неопходно извршити одређене промене у односу на усвојену Одлуку о буџету.

Табела 1. је табела са податком о броју запослених у 2022. години и планираним бројем запослених у 2023. години, по корисницима буџета локалне власти, на економским класификацијама 411 и 412, по изворима финансирања. Табела T1 се аутоматски попуњава подацима из табела T1.1, T1.2 и T1.3 које је потребно попунити.

T1 - Укупан број запослених чије се плате финансирају из свих извора на економским класификацијама 411 и 412;

T1.1 - Број запослених чије се плате финансирају из извора 01 на економским класификацијама 411 и 412;

T1.2 - Број запослених чије се плате финансирају из извора 04 на економским класификацијама 411 и 412;

T1.3 - Број запослених чије се плате финансирају из извора 05-08 на економским класификацијама 411 и 412.

Табеле T1.1, T1.2 и T1.3 попуњавају се тако што се попуњавају колоне "број запослених на неодређено време" и "број запослених на одређено време" по корисницима и то само у редовима са празним ћелијама. Осенчене ћелије се не попуњавају.

Указујемо да је обавезно да образложење Одлуке о буџету садржи Табелу 2 (у Прилогу 1. Упутства), у којој је неопходно попунити, упоредо по корисницима буџета локалне власти, на економским класификацијама 411 и 412, по изворима, следеће:

- маса средства за плате исплаћена за период I-X у 2022. години и планирана пројекција за период XI-XII у 2022.

години у складу са одредбама члана 45. Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину

- маса средства за плате исплаћена за септембар 2022. године и

- планирана средства за плате за 2023. годину.

Приликом попуњавања Табеле 2. попуњавају се само колоне са масом средстава за плате по корисницима и изворима, тако што се уноси износ масе средстава само у редовима са празним ћелијама, а осенчене ћелије се не попуњавају. Колоне са бројем запослених се аутоматски попуњавају подацима из табеле T1.

Табела 3. је табела са бројем запослених чије се плате исплаћују из буџета са осталих економских класификација.

Табела 4. представља приказ планираних и исплаћених средстава у 2022. години и планираних средстава у 2023. години на економској класификацији 416, као и пратећи број запослених по овом основу. Напомињемо да се у овој табели приказују планирана/исплаћена средства за јубиларне награде и/или по другом основу, при чему је потребно у табели нагласити који је основ у питању (награде и сл.).

Табела 5. односи се на преглед броја запослених и средства за плате у 2023. години по звањима и занимањима у органима јединица локалне власти, а у којој је потребно унети коефицијенте, додатке за минули рад, додатке за прековремени рад и приправност и број запослених у органима и организацијама локалне власти.

Табела 6. односи се на преглед исплаћених средстава на економским класификацијама 413-416 у 2022. години, као и планираним средствима у 2023. години.

Табела 7. односи се на преглед броја запослених на неодређено и одређено време у 2023. години, по кварталима.

Штампани формат табела Прилога 1- Преглед броја запослених и средстава за плате, треба имати печат и потпис одговорног лица као и број телефона.

Градови и град Београд у консолидованом билансу града, односно града Београда, не могу да планирају средства за плате за број запослених који је већи од обезбеђених средстава у буџету јединице у складу са одредбама Закона о буџету за 2023. годину

Група конта 42 - Коришћење услуга и роба

У оквиру групе конта која се односе на куповину роба и услуга, потребно је реално планирати средства за ове намене у 2023. години, водећи рачуна да се не угрози извршавање сталних трошкова (421 - Стални трошкови).

Препорука је да буџетски корисници у буџетској процедуре преиспитају и потребу смањења других накнада за рад, које нису обухваћене Законом (уговори о делу, уговори о привремено повременим пословима и др).

Посебно је приликом планирања ове групе конта потребан крајње реалан приступ и са аспекта Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, бр. 119/12, 68/15, 113/17, 91/19 и 44/21).

Група конта 45 - Субвенције

У оквиру субвенција неопходно је преиспитати све програме по основу којих се додељују субвенције. Приликом планирања средстава за субвенције и њихових намена посебно треба имати у виду све прописе који се тичу државне помоћи.

Група конта 48 - Остали расходи

Приликом планирања наведених расхода, треба имати у виду да се услед недовољног износа средстава на економској класификацији 483 - Новчане казне и пенали по решењу судова, иста повећава смањењем осталих економских класификација, на којима је, због наведеног, неопходно прилагодити преузимање обавеза, како би се на тај начин спречило стварање доцњи.

6) Смернице за исказивање издатака за капиталне пројекте

Класа 5 - Издаци за нефинансијску имовину

У циљу ефикасног планирања, важно је да корисници расходе за текуће поправке и одржавање зграда, објекта и опреме (за молерске, зидарске радове, поправке електронске и електричне опреме, замена санитарија, радијатора и сличне послове), којима се чува употребна вредност зграда, објекта и опреме у стању које је било у тренутку изградње, односно реконструкције и којима се не увећава њихова инвестициона вредност планирају на априоријацији економске класификације 425 - Текуће поправке и одржавање, док се средства за капитално одржавање (значајни, дугорочни радови на реновирању и унапређењу постојећих објекта и опреме, адаптација, реконструкција, санација и др.) планирају на контима класе 5.

Приликом планирања и реализације капиталних пројекта јединице локалне самоуправе треба увек да имају у виду период који је потребан за реализацију пројекта и динамику плаћања који прати исти, те да сходно наведеном размотре могућност вишегодишњег финансирања истих, а у циљу спречавања оптерећења буџета.

Такође, приликом приказивања издатака за капиталне пројекте у буџету за 2023. годину и наредне две године, потребно је приказати не само оне капиталне пројекте који ће бити започети у 2023. години, већ и оне који су започети у претходним годинама а чија је реализација у току и при томе навести све релевантне податке

vezane за исте (годину почетка финансирања, годину завршетка финансирања, укупну вредност пројекта, изворе финансирања, тј. приходе из буџета, трансфере од других нивоа власти итд.

Капитални пројекти

Капитални пројекти су пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт укључујући услуге пројектног планирања које је саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса. Капитални пројекти планирају се и укључују у буџет у складу са одредбама Уредбе о управљању капиталним пројектима („Службени гласник РС”, бр. 51/19).

7) Начин на који ће се у образложењу исказати родна анализа буџета локалне власти

Поступно увођење родно одговорног буџетирања спроводи се у складу са Законом о буџетском систему код буџетских корисника на свим нивоима власти. За законито и квалитетно увођење родне перспективе у процес припреме и извршења буџета од значаја су и други законски и стратешки текстови попут Закона о равноправности полова и Националне стратегије за радну равноправност за период 2016.-2020. године са Акционим планом за период 2016.-2018. године, али и плански документи усвојени на нивоу локалне самоуправе.

У оквиру спровођења реформе јавних финансија започет је процес унапређења програмског модела кроз увођење принципа родно одговорног буџетирања у буџетски процес. До 2024. године, предвиђено је да се заокружи процес постепеног увођења родно одговорног буџетирања за све буџетске кориснике на свим нивоима власти, сходно члану 16. ст.1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник број 103/15, 72/19 и 149/20), путем плана његовог поступног увођења који доноси орган надлежан за буџет јединице локалне самоуправе.

Уважавајући законске одредбе које се односе на родно одговорно буџетирање, надлежни орган локалне самоуправе донео је и објавио План увођења родно одговорног буџетирања у поступак припреме и доношења буџета 19.07.2022. године за наредну буџетску годину, број: 400-00083/2022. Овај план ће се користити за припрему буџета општине Косјерић за 2023. годину.

Овим планом одредило се два програма код којих се уводи родна компонента и то тако што ће бити дефинисан најмање један родни циљ у оквиру сваког од Планом определених програма, било на нивоу програма или програмске активности, уз настојање да се уродњавање примени на оба нивоа. Такође, уз сваки дефинисани родни циљ, обавезно је дефинисање најмање једног родног индикатора – показатеља за праћење постизања односног циља програма и/или програмске активности.

Увођење родно одговорног буџетирања у поступку припреме и доношења буџета за 2023. годину, спроводиће се код следећих програма и корисника:

- Општинска управа Косјерић:
- Програм 3 – Локално економски развој (ПА 0002 – Мере активне политике запошљавања)

- ЦСР Косјерић:
- Програм 11 – Социјана и дечија заштита (ПА 0001 – Једнократне помоћи и други облици помоћи)

У образложењу предлога финансијског плана потребно је укратко описати користи програма за жене и мушкице (ако је могуће, представити садашње податке о женским и мушким корисницима).

Образложујући програмску структуру, приликом описа свих програма, потребно је навести и његов утицај на унапређење родне равноправности, а приликом описивања програма о образлагању активности и услуга које се спроводе, односно пружају његовом реализацијом, обавезно навести активности, односно услуге које ће се реализовати ради остваривања родно дефинисаног циља (циља у којем је дефинисана родна компонента). Где год се циљ односи на лица, диференцирати циљеве и разврстати (по полу) индикаторе који се односе на жене и мушкице, грађанке и грађане, девојчице и дечаке, дакле, дефинисати индикаторе који се односе на лица тако да буду родно разврстани.

Код навођења правног основа, у образложењу предлога финансијског плана, наводе се и закони из области родне равноправности: већ поменути Закон о равноправности полова, Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/09) и други прописи од значаја за законито и квалитетно увођење родне перспективе у процес припреме и извршења буџета, попут Националне стратегије за родну равноправност за период 2016. до 2020. године са Акционим планом за период 2016-2018. године.

Напомена: Више информација везаних за родно одговорно буџетирање, може се преузети са званичног сајта СКГО (секција Програмски буџет).

8) Информациони систем за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалних самоуправа

Почетком 2021. године, у оквиру Управе за трезор почeo је са радом нови информациони систем за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалних самоуправа.

Систем пружа увид у Одлуке о буџету јединица локалних самоуправа, увид о расположивим средствима по утврђеним апропријацијама као и контролу извршења до износа расположивих апропријација. Праћење, контрола и извештавање врши се по свим елементима буџетске класификације у складу са чланом 29. Закона о буџетском систему.

Евидентирањем расхода и издатака на основу података из платног промета Управе за трезор обезбеђује се дневно праћење усклађености коришћења средстава у односу на усвојене Одлуке о буџету, не ремети се надлежност локалних власти у извршавању својих буџета и онемогућава се реализација плаћања која нису у складу са расположивим износима на апропријацијама.

Функционалности система омогућавају извршавање следећих активности: ---*Регистрацију корисника и администрацију корисничких налога;

* Учитавање шифарника буџетских класификација и шифарника платног промета; * Учитавање приходних и расходних апропријација утврђених Одлуком о буџету, Изменама и допунама Одлуке о буџету јединице локалне самоуправе, као и актом о привременом финансирању;

* Учитавање промена над апропријацијама током буџетске године;

* Аутоматско преузимање података о прослеђеним и реализованим платним налозима из платног промета Управе за трезор;

* Контролу и одбијање платних налога који би довели до нарушувања расположивих износа на утврђеним апропријацијама;

* Преглед и сравњење непрепознатих уплате и исплате у систему;

* Преглед података о блокираним корисницима јединица локалних самоуправа по основу принудне наплате;

* Извештавање.

Јединице локалне самоуправе учитавањем структурираних фајлова достављају податке о утврђеним апропријацијама, променама апропријација у току буџетске године, повраћајима и прекињивању погрешно евидентираних расхода и издатака, односно прихода и примања.

Извршавање платних трансакција врши се у складу прописаном структуром позива на број задужења Правилника о изменама и допунама Правилника о начину и поступку обављања платног промета у оквиру консолидованог рачуна трезора („Сл. Гласник РС“, број: 91/2021). Шифарник мапирања шифре програмске класификације за аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе је саставни део Правилника и Упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти.

Имајући у виду наведено, Министарство финансија указује свим локалним властима да је чланом 4. став 4. Закона о буџетском систему („Сл. Гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010... и 149/2020), између осталог прописано да се приликом припреме и извршења буџета мора поштовати принцип тачности, тј. да приходи и расходи у буџету морају бити приказани у буџету у потпуности и што тачније како не би долазило до одступања између буџета као плана прихода и примања, односно расхода и издатака с једне стране и његове реализације са друге стране. С тим у вези, Министарство финансија указује свим локалним властима да је чланом 6. став 2. Закона о буџетском

систему прописана одговорност скупштине локалне власти за доношење буџета, док је чланом 7. став 2. истог закона прописана одговорност надлежног извршног органа локалне власти за извршење буџета локалне власти.

Сходно наведеном јединице локалне самоуправе имају одговорност у погледу тачности података које уносе у ИСИБ АП ЈПС, тј. да исти морају у свему одговарати усвојеној Одлуци о буџету, изменама и допунама Одлуке о буџету (ребалансу) и акту о привременом финансирању, као и обавезу да приликом извршења буџета у свему поступају у складу са важећим законским прописима.

Према томе, потребно је да све локалне власти, након учитавања података у систему, обавезно изврше проверу исправности истих и да не врше плаћања са буџетских линија код којих постоји неслагање са усвојеном Одлуком о буџету.

Исправке погрешно унетих података могу се извршити само кроз усвајање измена и допуна Одлука о буџету и учитавањем утврђених априоријација са шифром разлога 02 у систему.

9) Начин на који ће се исказати програмске информације

У складу са одредбама са одредбама члана 2. тачка 58. и члана 112. Закона о буџетском систему локалне власти имају обавезу увођења програмског модела буџета.

Упутство које вам достављамо у прилогу, садржи основне економске претпоставке, смернице и параметре на основу којих сте у обавези да израдите Предлог финансијског плана за 2023. годину и наредне две фискалне године. Корисници буџетских средстава су у обавези, да доставе предлоге финансијског плана, усвојен од надлежних органа, на основу система јединствене буџетске класификације са детаљним образложењем и описом расхода и издатака и са наведеним правним основом, као и изворе финансирања. Предлог се доставља у писаном облику, потписан од стране директора и оверен печатом.

Подсећања ради, почевши од доношења буџета за 2015. годину, све локалне самоуправе и корисници буџетских средстава су у обавези да своје финансијске планове планирају у складу са **програмском методологијом**, члан 112. Закона о буџетском систему. У складу са чланом 28. Закона о буџетском систему образложение одлуке о буџету садржи, између остalog, програмске информације које чине описи програма, програмских активности и пројекта корисника буџетских средстава, циљеве који се желе постићи у средњорочном периоду, као и **показатеље учинака за праћење постизања наведених циљева**.

Програмски буџет омогућава бољи учинак јавне управе, већу одговорност корисника буџета, успостављање чвршће везе између годишњих буџета, утврђивање приоритетних расхода и издатака и већу транспарентност потрошње.

Корисници буџета локалне власти су у обавези да достављају локалном органу управе надлежном за финансије извештаје о учинку програмских активности и пројекта (полугодишњи и годишњи).

На основу информација у вези спровођења програмске активности или пројекта, буџетски корисник израђује и образложение спровођења програмске активности или пројекта за извештајни период.

Образложение треба да садржи разлоге одступања од постављених циљева или констатацију да је циљ постигнут, могући проблеми у постизању циљева, као и предпози за њихово решавање.

Напомена: Потребне обрасце за израду ваших планова можете преузети са званичног сајта Министарства финансија и Сталне конференције градова.

Молимо вас да благовремено приступите активностима на припреми ваших предлога финансијских планова за 2023. годину, имајући у виду рокове прописане законом.

Рок за достављање предлога финансијских планова буџетских корисника Одељењу за привреду, ЛЕР, буџет и финансије Општине Косјерић је 01. септембар 2022. године.

Све табеле морају да се доставе у штампаном облику. Штампане табеле морају имати печат и потпис функционера директног корисника буџетских средстава, односно директора установе.

У случају било каквих нејасноћа код израде, можете се обратити се: Дејан Павловић и Мирјана Веселиновић на телефон 031/781-460.

Република Србија
ОПШТИНА КОСЈЕРИЋ
Општинска управа
-Одељење за привреду, ЛЕР, финансије и буџет-
01 број 400- 75/2022
25.07.2022. године
К О С Ј Е Р И Ћ

Аналитичар буџета

Мирјана Веселиновић

